

Vairuotojų elgesį prie vairo keičia technologijų pažanga ir jų tobulėjimas, tačiau daug įpročių, kurie padeda efektyviau rūpintis automobilio technine būkle ar geriau prisitaikyti prie vairavimo sąlygų, gyvuoja ne vieną dešimtmetį. Draudikas pataria, kokie ilgamečiai vairuotojų įpročiai yra efektyvūs ir šiandien, o kuriuos, tobulėjant transporto priemonėms, jau pravartu pamiršti.

„Didelė dalis dešimtmečiais gyvų vairuotojų įpročių atsirado iš praktinės būtinybės ir techninių automobilio trūkumų, tačiau šiandien, keičiantis technologijoms, kai kurie iš jų tapo ne tik nereikalingi, bet ir žalingi.

Pavyzdžiui, atlenkti valytuvus žiemą vis dar yra efektyvu, tačiau akumulatoriaus atjungimas dažnai nereikalingas dėl automobiliuose itin patobulintų energijos valdymo sistemų. Uždengus radiatorių kartonu galima net pakenkti variklio aušinimo efektyvumui. Todėl svarbu pasirinkti, kurios ilgametės taisyklės vis dar pasiteisina, o kurios yra visiškai pasenusios ir privalo likti praeityje”, – kalba draudimo bendrovės „Gjensidige“ Transporto draudimo žalų skyriaus vadovas Agnius Gučius.

9 dešimtmečiais gyvos vairuotojų elgesio taisyklės

Valytuvų atlenkimas į viršų

Stengiantis nuo stiklo atplėšti prišalusius valytuvus, dažnai yra pažeidžiamos grafitu ir kitomis medžiagomis padengtos gumelės. Grįžus po kelionės drėgnu oro ir žinant, kad naktį šals, juos galima palikti šiek tiek pakeltus, idant ryte netektų plėšti nuo apšalusio stiklo. Jei valytuvai yra prišalę, reikėtų pasinaudoti automobilyje įmontuotomis šildymo sistemomis, kad jie patys atšiltų. Jeigu nėra laiko laukti, valytuvus nuo automobilio stiklo reikėtų atkrapštyti itin atsargiai ir nuo jų gumelių bei iš valytuvų tarpų kruopščiai išvalyti ledo ir sniego likučius. Tuomet valytuvai judėdami galės tinkamai atkartoti stiklo profilį ir valyti nepriekaištingai.

Vilkimas lanksčiąja vilktimi

Kelių eismo taisyklėse, išskyrus greitkelius ir autostradas, toks gedimus patyrusio automobilio transportavimas nėra draudžiamas, tačiau jį pasirinkę tiek tempiamosios, tiek tempiančiosios transporto priemonės vairuotojai dažnai susiduria su rimtais iššūkiais. Vairuotojų įgūdžių stoka tokiose situacijose dažniausiai baigiasi abiejų transporto priemonių

eismo įvykiu, kai automobiliai susiduria tarpusavyje. Pasitaiko ir tokių atvejų, kai jie nuvažiuoja nuo kelio ir atsiduria griovyje. Praktika rodo, kad pirmieji vilkimo bandymai, deja, dažnai baigiasi nesėkmėmis.

Velkant lanksčiąja vilktimi, itin svarbūs vairuotojų įgūdžiai lėtai greitėti ir pamažu stabdyti. Velkamojo automobilio vairuotojas privalo mokėti palaikyti įtemptą tempimo virvę, o stipriai greitėti kelyje galima tik tada, kai ji yra tvirtai įsitempus. Velkamojo automobilio vairuotojas turi situaciją nuolat stebėti galinio vaizdo veidrodėlyje. Labai svarbus ir lėtas stabdymas: kai velkantysis automobilis stabdo, taip pat turėtų reaguoti ir velkamosios transporto priemonės vairuotojas, nes tempimo virvę svarbu išlaikyti įtemptą, kad pajudėjus iš sankryžos nereikėtų pakartotinai įtempti lanksčiosios vilkties.

Jeigu ji bus neįtempta ir atsipalaidavusi, o velkantysis automobilis iš sankryžos pradės važiuoti įprastu greičiu, bus didžiulis smūgis per lanksčiąją vilktį, kurio metu vilkimo virvė gali trūkti. Tokiais atvejais, priklausomai nuo vietos, kurioje lanksčioji vilktis nutrūko, atsiranda ir vieno iš automobilių apgadavimo rizika. Gali būti apgadintas ir transporto priemonės tempimo mechanizmas.

Jei pasiryžote tempti kitą transporto priemonę, svarbu kabinti vilkimo virvę tik tose vietose, kurios yra tam pritaikytos. Šiam tikslui negalima naudoti jokių kitų variklio mazgų, kurie nėra skirti transporto priemonės vilkimui. Jeigu vairuotojas abejoja savo vairavimo įgūdžiais velkant automobilį, reikėtų pasirinkti kitą sugedusio automobilio transportavimo būdą - kreiptis į pagalbą kelyje tarnybas ir sulaukti jų pagalbos.

Automobilio variklio užvedimas laidais

Šis būdas neturėtų būti pirmasis vairuotojo pasirinkimas neužsivedant varikliui. Tokiais atvejais reikėtų kreiptis į pagalbą kelyje meistrus, kurie automobilio varikliu pasirūpins panaudodami nešiojamus energijos šaltinius. Jei tokios pagalbos sulaukti negalite ir automobilio variklį bandote užvesti nuo kitos transporto priemonės, labai svarbi teisinga laidų sujungimo seka ir automobilio užvedimo veiksmai. Būtina atkreipti dėmesį, kad kitas automobilis, kuris pasitelkiamas užvedimui, nebūtų silpnesnis už jūsiškį. Jei jūsų automobilyje sumontuotas generatorius nėra pritaikytas užvedimui pasirinkto automobilio akumuliatoriui, yra tikimybė, kad padėti ketinusio vairuotojo automobilis bus apgadintas. Kadangi šiuolaikinėse transporto priemonėse yra sumontuota daug elektronikos įrangos, ji gali sugesti abiejuose automobiliuose.

Akumuliatoriaus išėmimas nakčiai

Šios automobilio dalys technologiškai yra itin patobulintos, tačiau, jei akumuliatorius – gerokai pasidėvėjęs, esant didesnei minusinei temperatūrai, nakties metu jis gali išsikrauti ir ryte nebeturėti pakankamai energijos. Nepaisant šios rizikos, geriau būtų, jei vairuotojai savarankiškai neliestų transporto priemonės elektronikos sistemų. Jei automobilis nakčiai negali būti įvartytas į garažą, tuomet saugiau rinktis transporto priemonės variklio „prikūrimą“, o ne savarankišką akumuliatoriaus išėmimą iš automobilio. Tokiu būdu išvengsite automobilio vidaus elektronikos gedimų. Tinkamai veikiantis akumuliatorius variklį užveda ir esant -20 laipsnių Celsijaus temperatūrai, todėl, jei kyla problemų automobilį užvedant -5 laipsnių Celsijaus temperatūroje, vadinasi, metas keisti akumuliatorių. Priklausomai nuo automobilio techninės būklės ir jo eksploataavimo, akumuliatorius turėtų būti keičiamas kas 4–6 metus.

Kartono ar audeklo įdėjimas prie radiatoriaus

Senesni automobiliai turėjo mažiau efektyvias aušinimo sistemas, todėl žiemą priekinė grotelių dalis buvo pridengiama kartonu ar audeklu, kad variklis greičiau įkaistų ir palaikytų optimalią temperatūrą. Šiuolaikiniai automobiliai turi inovatyvias elektronikos sistemas, kurios reaguoja į lauko temperatūrą, gali pritaikyti kuro mišinį efektyvesniam automobilio darbui, o transporto priemonių pašildymo sistemos yra gerokai modernesnės nei prieš dešimtmetį. Kuo daugiau variklis apkraunamas, tuo efektyviau jis šyla. Važinėjant užmiesčio keliais, prie radiatoriaus įdėtas kartonas gali padėti greičiau prišildyti automobilį, tačiau uždengtomis aušinimo ertmėmis važiuojant miestų gatvėmis, kur automobilio greitis yra mažesnis, yra tikimybė, kad aušinimo skystis nebus efektyviai aušinamas ir atsiras dar didesnė – variklio perkaitinimo – rizika.

Automobilio variklio šildymas

Prieš kelis dešimtmečius automobiliuose nebuvo elektronikos sistemų, kurios, esant šaltam orui, padeda automobiliui efektyviau pasiekti darbinę temperatūrą. Šiuolaikiniams automobiliams variklio šildymas nėra reikalingas, nes būtent apkrovos metu jie greičiau pasiekia reikiamą temperatūrą. Jei automobilį pavyko užvesti, galite lukterėti pusę minutės ir pradėti važiuoti lėtai, neleidžiant transporto priemonei dirbti didelėmis apsukomis. Tokiu būdu automobilio variklis greičiau pasieks darbinę temperatūrą nei stovėdamas užvestu varikliu ir dirbdamas be apkrovos laisvomis apsukomis.

Langų muilinimas iš vidaus, kad jie nerasotų

Anksčiau, norėdami išvengti vidinės stiklų pusės rasojoimo, vairuotojai naudodavo ūkinį muilą ar skutimosi putas, kurias užtepėdavo ant stiklo ir nupoliruodavo – taip stiklas mažiau

rasodavo. Tačiau visgi reikėtų imtis efektyvesnių priemonių prieš langų rasojimą. Pavyzdžiui, naudoti oro kondicionierių ne tik vasarą, bet ir kitais metų laikais. Žiemos metu jis efektyviai šalina drėgmę iš automobilio salono. Jei stiklų rasojimo nepadeda išvengti ir veikiantis kondicionierius, tikėtina, kad perteklinė drėgmė yra transporto priemonės kilimėliuose, jos dugno detalėse arba šio reiškinio priežastis – netvarkinga kondicionavimo–vėdinimo sistema.

Smėlio-druskos mišinio vežiojimas bagažinėje

Toks mišinys yra skirtas ilgalaikiam ledo tirpinimui, tačiau ruošiantis į kelionę, kurioje prognozuojama apledėjusi kelio danga, pavyzdžiui, važiuojant į slidžią įkalnę, padės smėlio mišinys, tačiau druska tikrai nebus naudinga. Maišą su smėliu bagažinėje, kaip papildomą svorį, vairuotojai anksčiau vežiodavosi ir dėl kitos priežasties – kad nepraslystų galiniais ratais varomi automobiliai, nes jų užpakalinė dalis yra šiek tiek lengvesnė už priekinę. Kad ratai tinkamai sukibtų su itin slidžia kelio danga, svoris galinėje automobilio dalyje padeda išlaikyti transporto priemonės stabilumą. Tačiau svarbu žinoti, kad anksčiau transporto priemonėse nebūdavo jokių specialių sistemų, kurios padėdavo automobiliui išjudėti, kai prasisuka jo ratai. Dabar didžioji dalis transporto priemonių turi traukos kontrolės sistemas (TCS), todėl vežiotis papildomą svorį bagažinėje tikrai nebūtina.

Žibalo pylimas į dyzelinį kurą

Žibalas gali padėti išvengti dyzelinio kuro užšalimo, jeigu jis nėra pritaikymas šaltam orui. Tačiau ši skysti į kurą yra pavojinga, nes dabar degalinėse dyzelinis kuras jau yra pritaikytas oro sąlygoms – turi priedus, kuris neleidžia jam užšalti, todėl jo papildomai skiesti nereikia. Jei automobilyje yra sumontuotos ekologinės sistemos, atitinkančios šiuolaikinius standartus, pildami į dyzelinį kurą žibalą, rizikuojate sugadinti šias sistemas – katalizatorius ir kietųjų dalelių filtrus, – kurių remontas kainuoja ypač brangiai.

